

06/13 FEB 2015

NEDELJA

*Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković*

VIDIM NA LETO...

**ANALITIČARI KONAČNO SAGLASNI: POSTEPENI OPORAVAK CENA
NAFTE OD POLOVINE GODINE**

NEDELJA

06/13 FEB 2015

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Prognoze se postepeno usklađuju - oporavak cena nafte od sredine godine.....OVDE
- Sečin - manjak nafte krajem godine; Vitol, IEA - zalihe usporavaju oporavak.....OVDE
- OPEC predviđa povećanje potražnje nafte do kraja godine.....OVDE
- IEA: Barel u 2015. vredeće u proseku 55 dolara.....OVDE
- IEA: SAD u 2014. najveći proizvođač nafte (bez kondenzata) u svetu.....OVDE
- Ogromni gubici Totala u četvrtom kvartalu 2014.....OVDE
- Vlada Norveške ne da Statoilu da odlaže ključne projekte.....OVDE
- Pad transporta ruske nafte u Evropu preko Ukrajine.....OVDE
- Proširen kapacitet naftovoda između Mađarske i Slovačke.....OVDE
- Halliburton deli 6.500 otkaza, Schlumberger već otpustio 9.000OVDE
- Regulator ispituje posledice spajanja Halliburtona i Baker Hughes-a.....OVDE

GAS:

- Potres na tržištu gasa - Holandija prepolovila proizvodnju.....OVDE
- Gasprom predstavio mapu Turskog toka - Ankara kaže, polakoOVDE
- Gasprom gradi još dva LNG terminala za Aziju.....OVDE
-

REGION:

- Ina demantuje da je izgubila imovinu u Srbiji.....OVDE
- Hrvatska: Uskoro do najpovoljnije benzinske stanice putem mobilnog.....OVDE
- INA: Izvoz hrvatske nafte opcija - odluka nije doneta.....OVDE
- Hrvatska spremna da finansira najviše 25% u projektu LNG Krk.....OVDE
- Bugarska raspisuje tender za dva nova bloka u Crnom moru.....OVDE

Crude Oil Brent FEB 13 2015 0800 GMT - \$60.15 - [Livecharts.co.uk](http://livecharts.co.uk)

NAFTA

Prognoze se postepeno usklađuju

PARIZ, LONDON, NJUJORK - Do sada dosta šarolika nagađanja oko kratkoročnih trendova cena nafte polako se usklađuju sa većinom zvaničnika, eksperata, konsultanata i banaka oko prognoze da bi barel do sredine godine trebalo da ostane na postojećem nivou od oko 50 dolara, a potom da se polako oporavlja do nivoa od nekih 60 - 65 dolara u 2016., a odatle još desetak dolara više u narednoj, 2017. godini. Usklađivanje procena je zasnovano na saglasnosti većine analitičara da je uzrok srozavanja cene sa junskih 115, na sadašnjih 50-55 dolara višak ponude od nekih dva miliona barela dnevno na tržištu, praćen prvi put odbijanjem OPEC-a da uravnoteži tržište smanjenjem svoje proizvodnje. Ocene su da je kartel promenio politiku, odnosno svesno pristao na zadržavanje niskih cena i osetan pad prihoda kako bi u korenu zaustavio eksplozivan rast proizvodnje američke nafte iz škriljaca. Na podacima o zatvaranju niza izvora te nekonvencionalne nafte u SAD, zasnovana je procena da će se time svetsko tržište ponude i potražnje ove sirovine izbalansirati do sredine godine, što bi trebalo da označi početak laganog oporavka cena sirove nafte. **Agencije**

Sečin - manjak nafte krajem godine; Vitol, IEA - zalihe usporavaju oporavak

LONDON - Čelnik ruske naftne kompanije Rosnjeft, Igor Sečin ocenio je na onedeljnom Naftnom investicionom forumu u Londonu da bi se u četvrtom kvartalu ove godine čak mogao pojaviti manjak na strani ponude nafte. Prema njegovim rečima razvoj situacije u američkom sektoru nekonvencionalnih izvora nafte i „hedžing (zaštita od rizika) strategije nezavisnih proizvođača“ dovešće do takvog epiloga. Sečin, doduše, nije ulazio u prognoze gde bi to moglo da odvede cene nafte. Na istom skupu, Ian Taylor, čelnik natjvećeg svetskog trgovca naftom, kompanije Vitol, rekao je da je „nerealan rast“ američke proizvodnje nafte stvorio na tržištu najvećeg potrošača te sirovine zalihe zbog kojih će rast cene barela biti nemoguć do sredine godine. Ove nedelje je Međunarodna agencija za energiju (IEA) objavila da bi rezerve sirove nafte u industrijski razvijenim državama mogle do sredine godine da dostignu 2,83 milijarde barela i budu tako blizu rekordnog nivoa svih vremena. **Agencije**

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

OPEC predviđa povećanje potražnje nafte do kraja godine

BEČ - OPEC je saopštio u ponedjeljak da bi potražnja nafte mogla da poraste ove godine, sa smanjenjem američke proizvodnje i većom potrošnjom. **Agencije** prenose da kartel ovim stavom u svom redovnom mesečnom izveštaju o stanju tržišta, zapravo opravdava svoju politiku nereagovanja na pad cena nafte. OPEC kaže da će do kraja godine potražnja nafte iznositi 29,21 milion barela na dan, nekih 100.000 barela više od prognoze s kraja 2014.

IEA: Barel u 2015. vredeće u proseku 55 dolara

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) u najnovijem izveštaju predviđa da će cena Brent nafte u ovoj godini u proseku iznositi 55 dolara po barelu, da bi se u 2016. blago popravila na 60\$, a u 2020. porasla na 73\$. U srednjeročnom izveštaju objavljenom u utorak IEA procenjuje da će uprkos padu vrednosti nafte SAD ostati država sa najbržim rastom proizvodnje ove sirovine do 2020, kada prema analizi Agencije američka proizvodnja iz nekonvencionalnih izvora treba da dostigne 5,2 miliona barela na dan (mbl/d). IEA smatra da će Rusija izaći kao najveći gubitnik sadašnje naftne cenovne krize. Procenjuje da će ruska proizvodnja sirove nafte do 2020. biti umanjena za 560.000 bbl/d. U izveštaju se navodi da su se pravila na tržištu nafte promenila.

„Jasne distribucione uloge koje su imali OPEC i ne-OPEC zemlje i koje su vladale tržištem u poslednjih 30 godina, više ne postoje, barem za sada. Ne-OPEC proizvođači ne mogu da za sada računaju na OPEC da deluje korekcijama u proizvodnji i rezovima u izvozu kada cene padnu“. **Reuters**

IEA: SAD u 2014. najveći proizvođač nafte (bez kondenzata) u svetu

PARIZ - SAD su u 2014., pretekavši Rusiju, postale najveći svetski proizvođač nafte, pokazuju podaci srednjeročnog izveštaja IEA. Za godinu dana američka proizvodnja uvećana je za 1,5 mbl/d i dostigla 11,81 mbl/d, dok je isti u Rusiji proizvodnja nafte u 2014. porasla za 50.000 bbl/d, na 10,95 mbl/d. Saudijska Arabija kao i ranije zauzima treće mesto. **Agencije** međutim pojašnjavaju da IEA ne uračunava kondenzat gasa, koji čini oko 15% ukupne proizvodnje zemalja OPEC-a, zahvaljujući čemu je Saudijska Arabija najveći proizvođač tečnih fosilnih sirovina na svetu.

Ogromni gubici Totala u četvrtom kvartalu 2014.

PARIZ - Francuski Total objavio je u četvrtak neto gubitke od 5,66 milijardi dolara u četvrtom kvartalu 4Q14, zbog pada cena nafte i jednokratnog otpisivanja poslova naftnog giganta u Kanadi i SAD. Total je takođe objavio da je u prethodnom tromesečju njegova proizvodnja nafte i gasa smanjena za dva odsto, na 2,23 miliona barela na dan. **AP**

Vlada Norveške ne da Statoilu da odlaže ključne projekte

OSLO - Vlada Norveške upozorila je u utorak Statoil da ne žrtvuje 300 miliona barela potencijalno dodatne nafte važan projekat naftnog polja Snorre u Severnom moru, u sklopu najavljenog paketa investicionih rezova koje je najavio ovaj državni naftno-gasni kolos. Ministar nafte Tord Lien rekao je da je projekat Snorre 2040, odnosno produženje života ovom polju, značajniji za zemlju od drugih ulaganja, poput onih u neka nova polja. Statoil je prošle nedelje rešio da, poput svojih konkurenata iz Big Oil društva, BP-a i Chevrona, smanji planove ulaganja kako bi sačuvao nivo zarade usled smanjenih prihoda zbog pada cena nafte. Sve velike kompanije su u reagovanjima na novo cenovno okruženje obećale akcionarima nesmanjene zarade, odnosno dividende. Statoil je najavio i moguće odlaganje pokretanja projekta eksploatacije ogromnog naftnog polja Johan Castberg u arktičkom Barenčovom moru. Ministar Lien je međutim rekao da mora da potseti Statoil na ono što je kompanija obećala

- da će realizovati ove projekte „od kojih zavisi sudbina Norveške u celini“. **Oil & Gas Journal**

Kartica koja štedi za Vas

LUKOIL
korporativna
TAXI kartica

Prilika za sve taksiste koji žele da optimizuju i kontrolišu troškove svog poslovanja

ENERGETIKA I PROMETNA REGULACIJA **LUKOIL**
Uvek u pokretu

Pad transporta ruske nafte u Evropu preko Ukrajine

KIJEV - Tranzit ruske sirove nafte preko Ukrajine smanjen je za 3,6% u prošloj godini, odnosno za 564.000 tona, na ukupno 15,13 miliona tona, saopštilo je ministarstvo energije u Kijevu. Ne ulazeći u razloge ovog pada, Ministarstvo navodi da je u decembru prošle godine tranzit nafte zabeležio pad od čak 13,6% na godišnjem nivou. Ovaj bilans dolazi posle rasta tranzita ruske nafte preko Ukrajine u 2013. godini od sedam odsto, na ukupno 15,58 miliona tona u odnosu na 2012, javlja **Interfax-Ukraine**.

Proširen kapacitet naftovoda između Mađarske i Slovačke

BUDIMPEŠTA -Premijeri Mađarske i Slovačke otvorili su u utorak renovirani naftovod Družba1/Adrija između dveju zemalja, kojim je njegov kapacitet transporta povećan sa 3,5 miliona tona, na šest miliona tona godišnje. Slovački premijer Robert Fiko je rekao da ovim Slovačka dobija mogućnost da sve potrebe za uvoznom naftom podmiruje sa terminala Omišalj na Jadranu, umesto iz Rusije. Mađarska kompanija MOL, koja je sa tamošnjim Transpetrolom investirala 80 miliona evra u proširenje 128 kilometara dugog naftovoda će naftu koja ide tim putem usmeriti za potrebe svoje rafinerije u Bratislavi, u Slovačkoj. Osim rekonstrukcije naftovoda Družba1/Adrija MOL je takođe povećao kapacitet mađarske sekcije naftovoda Adrija, oji ide od Jadrana do Slovačke, sa 10, na 14 miliona tona, objavljuje Portfolio.hu

Halliburton deli 6.500 otkaza, Schlumberger već otpustio 9.000 ...

HJUSTON - Jedna od najvećih svetskih servisnih kompanija, američki Halliburton saopštio je u utorak da mora da otpusti do 6.500 svojih radnika, ili osam odsto od ukupno 80.000 ljudi sa platnog spiska u desetinama svojih poslova na svim kontinentima. Pre toga je svetski lider u uslužnom naftnom sektoru, američki Schlumberger već najavio otkaz za devet hiljada svojih radnika, pa je Bloomberg sabrao da je zbog sloma cena nafte za sada 50.000 zaposlenih u globalnom naftnom sektoru ostalo bez posla. Halliburton je posebno pogođen je više od bilo koje druge kompanije iz ovog sektora naftne privrede angažovan na servisiranju poslova u oblasti proizvodnje nafte iz škrljaca u SAD. Američke i inostrane kompanije koje su učestvovala prethodnih godina u tzv. američkom naftnom bumu iz škrljaca prinudjene su da zatvaraju niz bušotina, jer je eksploatacija ovih nekonvencionalnih izvora nafte sa sadašnjom cenom barela od oko 50 dolara postala neisplativa. Houston Business Journal

Regulator ispituje posledice spajanja Halliburtona i Baker Hughes-a

VAŠINGTON - Američki antimonopolski regulatori zatražili su dodatne informacije od kompanija Halliburton i Baker Hughes, vezano za najavljeno spajanje ova dva naftna servisna kolosa u jednu kompaniju tržišne vrednosti 35 milijardi dolara. Od nje bi u ovom sektoru naftne privrede ostao jači jedino Schlumberger. Dogovor, najavljen prošlog novembra, neće biti realizovan dok ne prođe detaljnu trijažu regulatora, koji treba da utvrdi da li će preuzimanje Baker Hughesa od strane Halliburtona ugroziti poslove konkurentima ne samo u SAD, već i Aziji i Evropi gde dva servisera takođe rade. Reuters

GAS

Potres na tržištu gasa - Holandija prepolovila proizvodnju

AMSTERDAM - Cene prirodnog gasa na evropskim berzama odskočile su u ponedjeljak na najviši nivo u više od šest nedelja pošto je Holandija, najveći proizvođač unutar EU, najavila dodatne rezove output-a. Proizvodnja iz najvećeg evropskog polja, Groningena, biće svedena na manje od polovine postojeće do kraja ove godine, saopšteno je u ponedjeljak iz vlade Holandije. Vlada će u julu odlučiti da li je i to dovoljno. Cene na berzama u Londonu i Amsterdamu su u ponedjeljak porasle preko 4%, u Londonu za isporuke u narednom mesecu na 7,92\$ za milion Britanskih termalnih jedinica (mBtu). U Holandiji je gas poskupeo 4,7%, na 23,20 evra za megavatčas, najviše od početka decembra. Proizvodnja iz Groningena biće ograničena na 16,5 milijardi kubnih metara godišnje. Na globalnom nivou, u poređenju sa naftnim tržištem, potez vlade u Hagu odgovarao bi odluci jedne Nigerije, ili Brazila da u potpunosti obustavi proizvodnju nafte, objašnjava za Bloomberg ekspert londonskog Capital Economics-a Husain Mehdi.

Gasprom predstavio mapu Turskog toka - Ankara kaže, polako ...

MOSKVA - Gasprom je objavio mapu gasovoda Turski tok, koji zaranja u Crnom more sa ruske obale u blizini Anape. Istovremeno je ministar energije Turske rekao novinarima da još ništa definitivno dogovoreno, počev od projekta Turski tok, do njegove rute ... „uključujući i buduću cenu gasa za Tursku“. Iz ruske kompanije je, međutim, saopšteno da će gasovod, što se tiče isporuka dogovorenih 16 milijardi kubika za Tursku, završiti u oblasti Luleburgaza, dok će izlazna tačka na tursko-grčkoj granici biti oko Ipsale. Jildiz je u ponedjeljak, međutim, rekao da „preuranjeno govoriti da je projekat finalizovan“. On je dodao da Turska još nije dogovorila sa Rusijom smanjenje cene za svoj uvozni gas, postojeći i onaj koji treba da ide Turskim tokom. On je rekao da su dve strane tvrde u

pregovorima oko ovog pitanja, „ali da Turska ne može da plaća gas skuplje nego što ga prodaje. Sada mi kupujemo gas za deset dolara, a prodajemo ga za devet“, ilustrirao je Jildiz situaciju. **Agencije**

Партнерство са природом
трајна је ИНВЕСТИЦИЈА

Снага
природе

 СРБИЈАГАС

Gasprom gradi još dva LNG terminala za Aziju

HONGKONG - Gasprom je najavio planove uvećanja izvoza utečjenog prirodnog gasa na tržište Azije, uprkos trendu pada cena te sirovine, izazvanog smanjenom potražnjom LNG-a, prenosi **Interfax**. Na minuloj godišnjoj investicionoj konferenciji u Hongkongu, ruski kolos je saopštio da planira gradnju dva nova izvozna terminala za LNG, kapaciteta 15 miliona ton, na istočnoj obali. Gasprom očekuje da udeo azijskog tržišta u njegovom ukupnom izvozu gasa poraste sa 20%, odnosno 720 milijardi kubnih metara u 2013. na 25%, ili na 1,2 biliona m3 do 2030. Gro tog povećanja odnosio bi se na isporuke LNG-a, saopštili su predstavnici kompanije investitorima u Hongkongu.

REGION

Ina demantuje da je izgubila imovinu u Srbiji

ZAGREB - Hrvatska Ina je u ponedjeljak objavila da koristi sva pravna sredstva za povrat svoje imovine u Srbiji, kao i za poništenje ugovora o privatizaciji te imovine. U saopštenju povodom pisanja hrvatskih medija da je Viši privredni sud u Beogradu još sredinom prošle godine potvrdio prvostepenu presudu kojom je odbačen zahtev Ine da se poništi ugovor o prodaji 167 benzinskih stanica i 11 skladišta u Srbiji ruskom Lukoilu, iz Ine navode da su na tu odluku uložili reviziju. Pojašnjavaju da su pokrenuli dva postupka - postupak za povrat Inine imovine i postupak za pokušaj poništenja ugovora o privatizaciji. "Postupak za povrat Inine imovine u Srbiji pokrenut je 2001. i još je u toku. Uz to, Ina je 2005. godine pokrenula i drugi postupak. On se odnosi na poništenje ugovora između Agencije za privatizaciju Republike Srbije i Lukoilu", navode iz Ine. "Iako je Ina taj postupak izgubila, protiv presude uložila je prošlog jula zahtev za reviziju Vrhovnomi kasacionom sudu Republike Srbije, a što je pretpostavka za kasnije eventualno obraćanje Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourg", zaključuju iz Ine. **SeeNews**

Hrvatska: Uskoro da informacije o najpovoljnijim benzinskim stanicama putem mobilnog

ZAGREB - Ministarstvo privrede Hrvatske pokreće narednih dana web portal s ponudom besplatne aplikacije za korisnike svih vrsta mobilnih uređaja, uz pomoć koje će potrošači moći da vide cene goriva na benzinskim stanicama i saznaju gde najpovoljnije mogu da napune rezervoare automobila, objavljuju u četvrtak zagrebački mediji. Vlada je iz tog razloga u četvrtak objavila izmene Pravilnika o

podacima koje su energetske subjekti dužni da dostavljaju Ministarstvu privrede i dopune Pravilnika o načinu isticanja maloprodajnih cena za motorna goriva. Prema tim izmenama, trgovci na malo naftnim derivatima i/ili TBG-om, od 15. februara 2015. godine dužni su da svaku promenu maloprodajne cene naftnih derivata i/ili biogoriva dostavljaju Ministarstvu privrede. Cene će se objavljivati na posebnom portalu Ministarstva i na aplikaciji za mobilne uređaje, gde će se biti dostupan popis stanica s najnižim cenama motornih goriva na tržištu.

INA: Izvoz hrvatske nafte opcija - odluka nije doneta

ZAGREB - INA je saopštila u sredu da je izvoz domaće nafte u budućnosti „jedna od dostupnih opcija“ za hrvatsku naftnu kompaniju, čime je donekle potvrdila informaciju koju je istog dana objavio Jutarnji list. Kompanija je međutim demantovala da se radi o u tajnosti pripremanom „sakrivenom dokumentu“, već o analizi iz novembra prošle godine, vezanoj za rafinerijsko poslovanje kompanije. Zagrebački večernjak je kao „ekskluzivno“ objavio saznanje da je INA faktički odlučila da zatvori rafineriju u Sisku i da tu prerađivanu hrvatsku naftu prerađivanu u toj rafineriji ubuduće šalje na preradu u rafinerije u BiH, Srbiji i Mađarskoj. INA u promptnoj reakciji na tu vest navodi da menadžment nije doneo odluku o zatvaranju rafinerije u Sisku („što će zavisiti od spoljnog okruženja“), niti o izvozu hrvatske nafte, već je to su tu opcije u analizi rafinerijskog poslovanja kompanije. INA potvrđuje i da se analiziraju opcije transporta hrvatske nafte (u BiH, Srbiju i Mađarsku) imajući u vidu ozbiljna ograničenja JANAF-ovog naftovoda.

Hrvatska spremna da finansira najviše 25% u projektu LNG Krk

ZAGREB - LNG terminal na Krku bi imao kapacitet od pet do šest milijardi kubnih metara gasa, što je dva puta veća količina od ukupnih potreba Hrvatske, pa je ministar privrede te zemlje Ivan Vrdoljak stavio do znanja da je Zagrebu dovoljan udeo od 25% - odnosno da je spreman toliko da učestvuje u finansijskoj konstrukciji projekta. Ulaganja u gradnju LNG Krk terminala procenjuju se na oko 600 miliona evra. Vrdoljak je pojasnio da Hrvatska ima i opcije snadevanja gasom iz mogućeg Jadransko-jonskog gasovoda, kao i novih izvora koje očekuje da pronađe u podmorju Jadrana i na kopnu. „Moramo biti deo tog projekta, ali ne i preuzeti većinu posla na svoja leđa – poručio je ministar najavljujući da će Hrvatska

AVIA

tražiti nepovratan evropski novac za onaj deo LNG-a za koji se na tenderu ne pronađe zakupac. **SEEbiz**

Bugarska raspisuje tender za dva nova bloka u Crnom moru

LONDON - Bugarska će ponuditi vodećim svetskim kompanijama istraživanje potencijalnih ležišta nafte i gasa u dubokim vodama svog dela Crnog mora, piše u utorak **The Wall Street Journal**. Predsednik komiteta za energiju bugarskog parlamenta, Deljan Dobrev rekao je američkom poslovnjaku da vlasti u Sofiji već razgovaraju sa Royal Dutch Shell-om, BP-ijem, Statoilom i drugim naftnom kompanijama o eksploataciji blokova Teres i Silistar. On je, u izjavi za WSJ na marginama naftne konferencije u Londonu, najavio raspisivanje tendera za naredne nedelje. Dobrev je priznao da „ovo verovatno nije najbolje vreme za tender, ali istraživanje će trajati nekoliko godina i cene nafte će se verovatno oporaviti“. Bugarska je 2012. konzorcijumu predvođenim francuskim Totalom, izdala licencu za istraživanje ugljovodonika u crnomorskom bloku Han Asparuh. Total je prošlog decembra saopštio da zbog pada cena nafte zamrzava istraživanja za šest meseci. Dobrev kaže da bi ovaj blok mogao kriti više rezervi od susedne sekcije u rumunskim vodama Crnog mora, gde je utvrđeno ležište od oko 84 milijardi kubnih metara gasa.

The collage consists of several overlapping banners:

- Brzo. Informativno. Stručno.** (Fast. Informative. Professional.)
- INVESTICIONI POTENCIJALI SRBIJE PROJEKTI** (Investment Potentials of Serbia Projects)
- SEMINARI za bolje poslovanje** (Seminars for better business) by **CENTAR ZA EDUKACIJU I STRUČNO OBRAZOVANJE** (Center for Education and Professional Training)
- Excellent SME** logo with a green leaf and the word **SERBIA**.
- inicijative PKS** (initiatives PKS)
- Projekat EASE & SEE** (Project EASE & SEE)
- Kvalifikovani elektronski sertifikat Privredne komore Srbije** (Qualified electronic certificate of the Chamber of Commerce of Serbia)
- ATA KARNET VAŠ PASOŠ ZA ROBU** (ATA Carnet - Your Passport for Goods) with **ATA carnet** logo.
- Projekat NO-BLE Ideas** (Project NO-BLE Ideas)
- КВАНТНИ СКОК** (Quantum Leap) - **Покрећемо српску економију** (We will start the Serbian economy) - **Београд, октобар 2013.** (Belgrade, October 2013.)

